

**Protokoll fra meklingsmøte mellom Statsforvalteren i Agder og Froland kommune
om
kommuneplanens arealdel 2021-2033**

Tid: Fredag 3. mars 2023

Sted: Fløyheia, Arendal

Til stede:

Gina Lund, mekler

Monica Bjørkholt Breive, sekretariat/referent

Fra Froland kommune:

Ove Gundersen, ordfører

Øyvind Froland, varaordfører

Bo André Longum, kommunedirektør

Fredrick Høyer-Berntsen, virksomhetsleder teknisk

Fra Agder Fylkeskommune:

Rådgiver Frode Amundsen, planfaglig støtte

Fra Statsforvalteren i Agder:

Ingunn Løvdal, miljøverndirektør

Bjørn Loland, faggruppeteleder plan

Janne Thygesen, rådgiver

Saksgang

Kommunestyret i Froland kommune fattet den 23. september 2021 vedtak om å melde oppstart av planarbeidet med revideringen av kommuneplanens arealdel, samt høring av planprogram. I planprogrammet ble det åpnet for alle arealinnspill uavhengig av formål. Bakgrunnen for planrevisjonen var et privat grunneierinnspill om næringsareal for kraftkrevende industri mottatt i høringsrunden for kommuneplanens samfunnsdel og arealstrategi 2021-2023. Arealinnspillet gjaldt næringsarealer på Bøylestad i nærheten av eksisterende trafostasjon.

I perioden planprogrammet lå ute til høring, innkom det to arealinnspill. Dette var forslag om næringsområde til fremtidig kraftkrevende industri på Bøylestad, samt forslag til fremtidig idrettsanlegg i form av enduroløype nær motorcrossbanen på Jomås. Planprogrammet ble vedtatt den 24. mars 2022. Kommuneplanens arealdel ble vedtatt lagt ut på høring den 16. juni 2022.

Statsforvalteren i Agder fremmet den 21. september 2022 innsigelse til planforslaget:

« Statsforvalteren fremmer med hjemmel i plan- og bygningsloven § 5-4, innsigelse til følgende forhold i planen: Lokalisering av næringsområde på Bøylestad.

Lokalisering er etter vår vurdering i strid med statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging punkt 4.1 og 4.2, med areal og transportplanen for arendalsregionen og med nasjonale føringer for ivaretagelse av viktig naturmangfold, jf. rundskriv T2/16, punkt 3.6.»

Det ble gjennomført et dialogmøte mellom Statsforvalteren og Froland kommune den 31. oktober 2022. Dialogmøtet førte ikke frem, og Froland kommune vedtok den 16. desember 2022 planen med innsigelsen.

Froland kommune ba om mekling den 3. februar 2023.

Meklingsmøtet

Redegjørelse for meklingsordningen og Statsforvalterens rolle som mekler

Statsforvalter Gina Lund ønsket velkommen til møtet, og redegjorde for Statsforvalterens rolle som mekler. Hun redegjorde videre for Kommunal- og distriktsdepartementets behandling hvis enighet ikke oppnås.

Kommunen og innsigelsesmyndigheten fikk anledning til å gi en presentasjon av saken ut fra sitt ståsted.

Froland kommune viste innledningsvis til at kommunen har generelle levekårsutfordringer. Det har ikke vært en økning av private arbeidsplasser i løpet av de siste årene, og fra kommunens ståsted er det å etablere arbeidsplasser et viktig element når man ønsker den nevnte revideringen av kommuneplanens arealdel. Bøylestad ble spilt inn som et aktuelt område for etablering av Morrow batteries, og et av argumentene var at området lå nær etablert krafttilgang. Kommunen viste også til at kommunestyret godkjente delingsvedtak etter jordloven i 2021, og påpekte at kommunen er klar over at det er utfordringer knyttet til infrastruktur i planområdet, og at man er nødt til å etablere en ny vei inn til området dersom dette skal tas i bruk.

Kommunen viste videre til nasjonale og regionale føringer for arealplanlegging, herunder Grønt industriløft, Veikart for grønt industriløft, Strategi for kraftforedlende industri på Agder, Norges batteristrategi og Regionplan Agder 2030. Særlig ble det fremholdt følgende fra Veikart for Grønt industriløft, 2022:

Regjeringen skal imidlertid aktivt legge til rett for å utløse private initiativer gjennom gode rammebetingelser og en aktiv nærings- og industripolitikk, der staten og nærlingslovet spiller på lag for å realisere mulighetene i det grønne skiftet.

Som argument for å innregulere næringsareal for kraftkrevende industri ble det fremholdt Bøylestads nærhet til kraftknutepunkt.

- Bøylestads umiddelbare fortrinn er å være regionens definitive kraftknutepunkt
- Sentralnettstasjonen vil også kunne få en sentral rolle i forlengelsen av ilandføring av offshore havvind
- Agder har et konkurransefortrinn ved etablering av kraftkrevende industri- med sitt kraftoverskudd
- Overføring av kraft vil være optimalt og spenningsfallet vil være minimalt
- Flytting av kraft er ikke konfliktfritt og kan heller ikke gjøres uten inngrep i naturen
- Samsvarer med regjeringens målsetning om effektivt energibruk.

Når det gjelder areal- og transportplanlegging ble det vist til at den grønne industriutbyggingen på Agder utfordrer gjeldende ATP -planer og tilhørende ABC- tankegang. Arealbruk til

kraftkrevende industri må vurderes som totalt arealbeslag i form av både kraftinfrastruktur og næringsareal. Det ble videre vist til at gjeldene planer for areal- og transportplanlegging i regionen mangler viktige utviklingsperspektiv for etablering av nye steder, og således bidrar de til å konservere eksisterende steds- og næringsstrukturer framfor å tilrettelegge for utvikling av nye, grønne industrisatsninger ved kraftknutepunktene. Kommunen viste videre til areal- og transportplan for arendalsregionen, herunder mål om å avlaste trafikkmengden på innfartsårene til byene, 0 vekst i personbiltrafikken fra 2025, og 50% reduksjon av utslipp av klimagasser fra personbiler i 2030. I relasjon til dette ble det påpekt at planene hadde et eget delmål for næring; « gjøre regionene attraktive og bærekraftig gjennom gode og forutsigbare rammebetingelser slik at eksisterende og nye næringer kan bidra aktivt til grønt skifte»

Når det gjelder kollektivtransport viste kommunen blant annet til at transportbedrifter som Agder kollektivtransport vil være interessert i å etablere ruter til store arbeidsplasser, samt at det vil kunne være aktuelt med etablering av park/ride plasser og skiftbuss/shuttlebuss ordninger. Det ble også vist til at det er et nasjonalt mål at en større andel av godstransporten skal skje på sjø og jernbane. Bøylestad vil i denne forbindelse være et bærekraftig knutepunkt. Det ble presisert at en nå ikke er på et detaljeringsnivå som i reguleringsplan, slik at detaljene her eventuelt må utredes.

Kommunen viste videre til at det i planforslaget som ble lagt ut til høring 16. juni 2022 var lagt inn et næringsareal på ca. 4000 dekar. Ved oversendelse til mekling var området nedskalert til ca. 1800 dekar. Kommunen viste til at de nå var villige til å nedskalere området ytterligere, til ca. 1600 dekar. Kommunen viste videre til at områder i planen er trukket ut, og naturtyper er hensyntatt. Kommunen understreket at man ønsker å ha et område som Bøylestad klart i kommuneplan for konkret å kunne jobbe med videreutviklingen av området. Kommunen gjentok at man er klar over at det gjenstår mye arbeid før industriplanen kan realiseres, herunder utarbeidelse av kommunedelplan for adkomstvei og detaljregulering for næringsområdet. Det må foretas flere utredninger, herunder konsekvensutredninger og det må utarbeides tekniske planer. Det ble også vist til at det må etableres rekkefølgekrav om avbøtende tiltak.

Kommunen påpekte at utviklingen av området måtte ses i et overordnet kommuneperspektiv, og at man konkret jobbet med overordnede satsninger iht. bærekraftsmålene. I denne forbindelse ble det vist til at lokalpolitisk styring av kommuneplanen inkludert næringsarealene, tiltrekker seg de store batteriinvesteringene. Kommunen viste videre til at de legger opp til videre plansamarbeid med andre kommuner i regionen, andre regionale næringsaktører, fylkeskommunen, utbygger og investorer. I et overordnet perspektiv stadfester man regionen blant annet som kompetansesenter og forskningsmiljø. Annen infrastruktur er allerede etablert eller er lett tilgjengelig; slik som blant annet strømnnett, jernbane, havn, hovedveinett og flyplass.

Avslutningsvis viste kommunen til de samfunnsmessige positive konsekvensene av planforslaget. Potensielt vil det kunne tilføre ca. 700 arbeidsplasser på Bøylestad, i tillegg til eventuell mersysselsetting. Man kan også forvente sterk befolkningsvekst, og områder for boligutvikling er allerede etablert.

Det vises for øvrig til presentasjonen fra kommunen som ble holdt under meklingsmøtet. Presentasjonen er vedlagt protokollen.

Innsigelsesmyndigheten fikk deretter ordet og fremholdt følgende:

Innledningsvis ble det påpekt at man har stor forståelse for kommunens utfordringer. I dette tilfellet er innsigelsesmyndighetens avgjørende innvending mot planforslaget at lokaliseringen

som sådan er feil, og at kommunen ved etablering av grønn industri må vektlegge også andre hensyn enn nærheten til eksisterende kraftnett. Det ble i denne sammenheng også påpekt at området som er avsatt i planen er stort – selv om det nå er nedskalert. For å illustrere størrelsen ble det vist til at planområdet opprinnelige størrelse på 4000 dekar tilsvarer størrelsen på ca. 600 fotballbaner.

Når det gjelder kommunens anførsel om at etablering av grønn industri utfordrer prinsippene for nasjonale føringer for planlegging, bemerkes at disse prinsippene er etablert nettopp med tanke på å få til en bærekraftig utvikling, og målet er få ned samlet belastning på natur. Det ble i denne sammenhengen også vist til at de nasjonale føringene for arealbruk gjennom de siste årene er strammet inn.

Montrealavtalens målsettinger om «30 by 30», at all natur skal forvaltes bærekraftig, og at 30 % (det ble ved en feil angitt 15 % i den vedlagte presentasjonen) av degradert natur skal restaureres innen 2030, samt til COP 27 hvor målet er 55 % utslippskutt innen 2030 og at nedbygging av intakt natur vanskeliggjør og fordyrer muligheten til å nå klimamålene. Videre ble det vist til EU's grønne giv og EUs taksonomi. Taksonomien innebærer en rekke finansielle virkemidler, blant annet sertifiseringsordninger for dokumentert bærekraftig virksomhet, her under bærekraftig arealbruk.

Nasjonale forventninger til kommunal planlegging 2019-2023, påpeker spesielt viktigheten av kunnskapsbasert planlegging, og at man bruker oppdatert kunnskap om forventede klimaendringer og konsekvenser i planleggingen. Videre at man i planleggingen vektlegger å redusere utslipp av klimagasser, inkludert utslipp fra arealbruksendringer, og identifiserer og tar hensyn til viktig naturmangfold, friluftslivsområder, overordnet grønnstruktur, kulturmiljø og landskap. Det er i denne forbindelse de samlede virkninger på natur og naturmangfold man skal ta hensyn til. Det ble også påpekt at man i arealplanleggingen har et ansvar for å ivareta vassdragenes bruks- og verneverdier.

Innsigelsesmyndigheten viste også til statlige planretningslinjer for bolig- areal- og transportplanlegging, som kommunene skal legge til grunn for arbeidet med egne planer og private planforslag, hvor viktige hovedmål blant annet er å redusere transportbehovet, legge til rette for klima- og miljøvennlig transport, hensynta viktig naturmangfold, samt påse at potensialet for fortetting og transformasjon bør utnyttes før nye utbyggingsområder tas i bruk.

Innsigelsesmyndigheten presiserte etter dette innholdet i innsigelsen og understreket igjen at innsigelsen i første rekke her knytter seg til valg av lokalisering. Kommunen har i dette tilfellet ikke vurdert alternative plasseringer. Planforslaget er videre i strid med statlige planretningslinjer for bolig, areal og transport, og areal og transportplan for Arendalsregionen, og med nasjonale føringer for ivaretagelse av viktig naturmangfold. Det ble herunder vist til følgende

Konflikt i forhold til statlige planretningslinjer for bolig, areal og transport og Areal og transportplan for Arendalsregionen:

- I hovedsak bilbasert – 750 (?) arbeidsplasser
- Ca. 10 km til større veier
- Svak kollektivdekning
- Motvirker 0-vekstmålet
- Ikke i tråd med ABC-prinsippet
- Mangler vurdering av kost-nytte ved i stedet flytte kraften

Det ble påpekt at rammer for utbyggingsmønster og transportsystem bør fastsettes i regionale planer i tråd med retningslinjene. Videre må utbyggingsmønster og transportsystem samordnes blant annet for at transportbehovet kan begrenses og det kan legges til rett for klima- og miljøvennlige transportformer. Området må dessuten betraktes som relativt avsidesliggende, med en avstand på ca. 10 kilometer til både større veier med rimelig god kollektivdekning og større sentra/tettsteder. Innsigelsesmyndigheten viste videre til at et kollektivtilbud som kan betjene en betydelig andel arbeidsreiser må ha høy frekvens. Dette finnes ikke på Bøylestad i dag, og er ikke vist som en realistisk utvikling som følge av planforslaget, verken for buss eller tog. Signalene fra fylkeskommunen er også at et høyfrekvent kollektivtilbud ikke er en påregnelig utvikling for området. Planforslaget vil slik Statsforvalteren vurderer det klart motvirke målet om nullvekst i biltrafikken.

Når det gjelder ATP-plan for Arendalsregionen, er det i denne planen forutsatt at næringsetableringer skal følge ABC-prinsippet. Det er i denne forbindelse noe krevende å plassere planlagt virksomhet på Bøylestad i en kategori. Området kan tenkes å bli «arbeidsplass- og besøksintensiv» og dermed tilhøre en A-virksomhet. Denne type virksomheter skal etter retningslinjene plasseres i, eller så nært sentrum som mulig. På den annen side er det naturlig å tenke at kraftkrevende industri kan kategoriseres som plasskrevende og transportintensiv (C-virksomhet) og dermed bør lokaliseres så nært som mulig til E-18 og viktige transportårer. Nærheten til viktige transportårer er også viktig med hensyn til tilgangen til effektiv og sikker godstransport. Som nevnt ligger Bøylestad i betydelig avstand fra både større veier og befolkningskonsentrasjoner. Området er i ca. 9 kilometers avstand fra E-18 i luftlinje og krever planlegging og bygging av egne adkomstveier gjennom kystnære, intakte naturområder for å kunne realiseres.

Innsigelsesmyndigheten påpekte at planforslaget ikke hadde en vurdering eller anslag av hvor mye man vil tape på å i stedet flytte kraften. I denne forbindelse ble det vist til at regjeringen peker på at kraftkrevende industri fortrinnsvis hører hjemme i eksisterende industripark, jf. *Norges batteristrategi* og *Grønt industriløft*. Industriområder som er egnet for utvikling med mange arbeidsplasser bør i tillegg allerede ha utbygd infrastruktur for transport, med god kollektivdekning og gang- og sykkelvei-infrastruktur. Dette er ikke tilfellet for Bøylestad, noe som gjør at området anses som en uegnet industrilokalisering.

Planforslaget er videre i konflikt med naturmangfold på flere punkter. Planområdet omfatter et større intakt naturområde som er funksjonsområde for arealkrevende arter, blant annet en rekke forekomster av den rødlista naturtypen lågurt-eikeskog, flere hule eiker samt flere rødlista arter. Lågurt-eikeskog har status som sårbar på rødlista for naturtyper fra 2018.

Lokalitetskvaliteten som er registrert på de aktuelle lågurt-eikeskogforekomstene varierer mellom moderat og høy kvalitet. I rundskriv T-2/16, punkt 3.6, om nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet heter det at innsigelse skal vurderes når foreslått ny arealbruk vil komme i konflikt med truede naturtyper i henhold til nasjonal rødliste for naturtyper. Unntaket er arealer med svært lav kvalitet, kartlagt etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks.

Det er også større myrarealer i planområdet, som sammen med skog ved nedbygging kan medføre betydelige klimagassutslipp, og reduserer framtidig naturlig opptak av karbon. Myr leverer også viktige økosystemtjenester, spesielt ved at de renses, lagrer og fordrøyer vann og fungerer som flomdemper ved store nedbørsmengder.

Det ble videre vist til at både utbyggingen i selve planområdet, samt ny adkomstvei, vil medvirke til en fragmentering av et større sammenhengende og relativt intakt skogsområde – såkalt økologisk funksjonsområde. Rundskriv T-2/16 om nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet, punkt 3.6, påpeker at innsigelse skal vurderes når planer er i konflikt med større naturområder som har en viktig funksjon som forflytnings- og spredningskorridor for arter. Innsigelsesmyndigheten viste til at en her er av den oppfatning at det aktuelle området som her berøres har slike viktige funksjoner som spredningskorridorer, særlig for arealkrevende arter, blant annet for høstbart vilt. I denne forbindelse kan det også vises til fylkeskommunens merknader i høringsuttalelse av 06.09.2022, hvor det heter at Bøylestadområdet inngår i et større relativt urørt naturområde og inngår i viltsammenheng som de «indre områder» sett i sammenheng med trekk ut mot kysten. Som fylkeskommunen påpeker, trenger storviltstammene her kontakt med stammene i de store grøntområdene videre innover i Agder for å kunne sikre både utveksling av dyr og en bærekraftig populasjonsstørrelse. Videre vises til at det er registrert spillaktivitet for storfugl og orrfugl i området, og aktuelle område er i nærheten av et registrert funksjonsområde for storfugl.

Det ble bemerket at en ser at kommunen har bearbeidet planforslaget før mekling, og at noen arealer nå foreslås trukket ut av planen. Etter Statsforvalterens vurdering er imidlertid det samlede miljøavtrykket fremdeles svært høyt. Det er også flere uavklarte forhold, herunder konsekvenser av nødvendige følgetiltak av planen som løsning for løsning for adkomstvei, ev. behov og løsning for kjølevann, samt muligheten for trinnvis utbygging, og juridisk sikring av skadereduserende og kompenserende tiltak. Oppsummert er det i planforslaget ikke gjort en vurdering av de samlede virkningene på natur og klima. Planforslaget er slik Statsforvalteren vurderer det ikke bærekraftig, og lokalisering må anses uegnet i en regional kontekst.

Når det gjelder kunnskapsgrunnlaget for den samlede konsekvensen av det foreslåtte næringsområdet, er det etter innsigelsesmyndighetens vurdering meget mangelfullt. Dette relaterer seg herunder til følgende:

- tilførselsvei
- kjølevann
- 1800 av totalt 4000 dekar bygges ut – hvor/hvordan?
- hensynssone H560 uten bestemmelser/retningslinjer
- ingen bindende føringer for detaljplan
- risiko for sulfidholdig fjell og sårbare, lakseførendevassdrag (Nidelva)
- alternativ lokalisering regionalt er ikke vurdert

Det mangelfulle kunnskapsgrunnlaget har etter innsigelsesmyndighetens oppfatning også medført vesentlige feil og mangler i konsekvensutredningen. Utredningen gir etter

Statsforvalterens faglige vurdering et til dels feilaktig bilde av konsekvensen for naturmangfold. Herunder vises det blant annet til valgte avgrensning, og vurderinger som ligger til grunn for verdisetting og påvirkningsgrad. I forhold til støy bemerkes det at utredningen ikke omfatter vurderinger av anleggsfase, og at det for driftsfasen ikke er tatt hensyn til trafikk, lasting/lossing. Videre underestimeres og underkommuniseres grad av påregnelige klimagassutslipp, og den samlede virkningen er ikke vurdert. Det presiseres at konsekvensutredningsplikten ikke kan anses for å være oppfylt, men at dette ikke har vært avgjørende for at det ble fremmet innsigelse til planforslaget. Videre ble det presisert at naturtypekartleggingen for (NiN-kartlegging) ansees som tilfredsstillende.. Det primære grunnlaget for innsigelsen er at området som sådan ikke anses egnet verken i en lokal eller regional kontekst.

Det vises for øvrig til innsigelsesmyndighetens presentasjon under meklingsmøtet. Presentasjonen ligger vedlagt protokollen.

Etter redegjørelsen bemerket kommunen at de var av den oppfatning at mange av de etterlyste utredningene må foretas i neste reguleringsnivå. Kommunen fastholdt også at de var uenige i konklusjonen om at lokasjonen er uegnet. Det ble i denne forbindelse blant annet vist til områdets beliggenhet i forhold til eksisterende kraftknutepunkt, samt at man ved etablering av «et par kilometer» ny vei, også vil være tett på transport og havn. Kommunen var videre av den oppfatning at innsigelsesmyndigheten undervurderer potensialet i den eksisterende jernbanen.

Innsigelsesmyndigheten var enig med kommunen i at det burde ha vært satset mer på jernbanen, men at dagens tilbud ikke er tilstrekkelig. Vedørende planområdets nærhet til eksisterende kraftknutepunkt ble det bemerket at det er riktig at man skal se hen til dette i forbindelse med planarbeid. Det rette etter innsigelsesmyndighetens oppfatning er imidlertid at dette burde ha vært avklart i en regional plan, hvor man da kunne ta stilling til hvilke områder i Agder som i sum er best egnet for denne type industri.

Agder fylkeskommune bemerket til dette at planbehov for nye regionale planer må vurderes i arbeid med regional planstrategi i 2024. Erfaringsmessig vil planprosess for utarbeidelse av en regional plan ta minst to år. Fylkeskommunens forslag til "Strategi for kraftforedlende industri på Agder" anbefaler at 2-6 industriparker i Agder bør inn i en planprosess med klare rammer og mandat for gjennomføring. Disse industriparkene bør tilfredsstillende kravene til større industrielle etableringer spesielt med hensyn til areal, krafttilgang og nødvendig infrastruktur. Ingen konkrete steder er utpekt i strategien. Bøylestad er blitt spilt inn i prosessen.

Kommunen understreket etter dette viktigheten av å få på plass en regional plan, og gav uttrykk for et sterkt ønske om at fylkeskommunen tar et snarlig initiativ til å fa satt i gang dette planarbeidet. Samtidig påpekte kommunen at det var vanskelig i denne saken å finne en annen egnet lokalisering, og med de føringene som har blitt skissert, vil det vanskeliggjøre enhver etablering av nye næringsarealer i Froland.

Innsigelsesmyndigheten bemerket avslutningsvis at man må satse på områder som gir reell bærekraft, og fastholdt at konsekvensene av planforslaget i sum vil bli negativt for klima og miljø og dermed ikke bidra til å løse klima- og naturkrisen, men derimot kunne bidra til å forsterke den. Innsigelsesmyndigheten sluttet seg til at det var viktig for kommunene at det ble igangsatt et arbeid med regional plan.

Gina Lund konstaterte at det ikke var oppnådd enighet mellom Froland kommune og Statsforvalteren. Hun redegjorde for samarbeid om meklingsprotokoll og videre saksgang med planvedtak og eventuell oversendelse av saken til Kommunal- og distriktsdepartementet.

Meklingsresultat

Det ble ikke oppnådd enighet mellom partene.

Meklingsmøtet ble deretter avsluttet.

Arendal, den 26.04.2023

Gina Lund

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Meklingsmøte med
Statsforvalteren
03.03.2023

**Froland
Kommune**

Innledning

Mekling om Kommuneplanens arealdel

Prosessen så langt

- 2020 - Morrow - innspill fra Bøylestad/Lyngroth
- 2021 - Jordlova – enstemmig delingsvedtak i Kommunestyret
- 2021/22 - Kommuneplanens arealdel - oppstart

Innledning

Proessen så langt

- Kommuneplanens arealdel ble vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn den 23.09.2021.
- I løpet av høringsperioden kom det inn to innspill.
  - Forslag til kraftkrevende industri på Bøylestad.
  - Forslag til anlegg av permanent Enduroløype på Jomås.
- Planprogrammet - vedtatt den 24.03.2022.
- Kommuneplanens arealdel vedtatt lagt ut på høring 16.06.2022
- 71 høringsuttalelser fra private enkeltpersoner, lag og foreninger. 11 høringsuttalelser fra offentlige instanser og nabokommuner, og 1 innsigelse fra Statsforvalteren i Agder.
- Gjennomført dialogmøte med Statsforvalteren i Agder 31.10.2022
- Vedtak i Kommunestyret 16.12.2022 - videre til mekling.

Nasjonale og regionale føringer

- Grønt industriløft (2022)
- Veikart for grønt industriløft (2022)
- Strategi for kraftforedlende industri på Agder (2022)
- Norges batteristrategi (2022)
- Regionplan Agder 2030

"Regjeringen skal imidlertid aktiv legge til rette for å utløse private initiativer gjennom gode rammebetingelser og en aktiv nærings- og industripolitikk, der staten og næringslivet spiller på lag for å realisere mulighetene i det grønne skiftet"

(Veikart for grønt industriløft, 2022)

Innsigelsen

Statsforvalteren fremmer med hjemmel i plan- og bygningsloven § 5-4, innsigelse til følgende forhold i planen:

Lokalisering av næringsområde på Bøylestad.

Lokaliseringen er etter vår vurdering i strid med statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, punkt 4.1 og 4.2, med Areal- og transportplanen for arendalsregionen og med nasjonale føringer for ivaretagelse av viktig naturmangfold, jf. Rundskriv T2/16, punkt 3.6.

Nærhet til kraftknutepunkt

- Bøylestad umiddelbare fortrinn er å være regionens definitive kraftknutepunkt
- Sentralnettstasjonen vil også kunne få en sentral rolle i forlengelsen av ilandføring av offshore havvind
- Agder har et konkurransefortrinn ved etablering av industri for kraftkrevende industri- med sitt kraftoverskudd
- Overføring av kraft vil være optimal og spenningsfallet vil være minimalt
- Flytting av kraft er ikke konfliktfritt og kan heller ikke gjøres uten inngrep i naturen
- Samsvarer med regjeringens målsetning om effektivt energibruk

Areal og transportplanlegging

- Den grønne industriutbyggingen på Agder utfordrer gjeldende ATP-planer og tilhørende ABC-tankegang.
- Arealbruk til kraftkrevende industri må vurderes som totalt arealbeslag i form av både kraftinfrastruktur og næringsareal.
- Gjeldende planer for areal- og transportplanlegging i regionen mangler viktige utviklingsperspektiv for etablering av nye steder, og således bidrar de til å konservere eksisterende steds- og næringsstrukturer framfor å tilrettelegge for utvikling av nye, grønne industrisatsinger ved kraftknutepunktene

Areal og transportplanlegging

Areal og transportplan for arendalsregionen

- overordnede mål om en bærekraftig vekst som stimulerer til en samfunnsutvikling som er klimavennlig, fremmer folkehelse, bedre trafiksikkerhet og gir en god utvikling av regionens byer og tettsteder.
- 0 vekst i personbiltrafikken fra 2025
- 50% reduksjon av utslipp av klimagasser fra personbiler i 2030
- Avlaste trafikkmengden på innfartsårene til byene

Planen hadde et eget delmål for næring

"gjøre regionene attraktiv og bærekraftig gjennom gode og forutsigbare rammebetingelser slik at eksisterende og nye næringer kan bidra aktivt til grønt skifte"

Areal og transportplanlegging

Kollektivtransport

- Markedstilpasset transportbedrifter som for eksempel Agder kollektivtransport vil legge rute til store arbeidsplasser
- Passasjerkapasiteten til Go-ahead Arendalsbanen
- Etablering av park/ride plasser
- Skiftbuss/shuttlebuss alternativer

Areal og transportplanlegging

Godstrafikk

«Det er et nasjonalt mål at en større andel av godstransporten skjer på sjø og jernbane. Virksomheter som skaper tungtransport har behov for god tilgjengelighet til jernbane, havner og/eller hovedvegnett.»

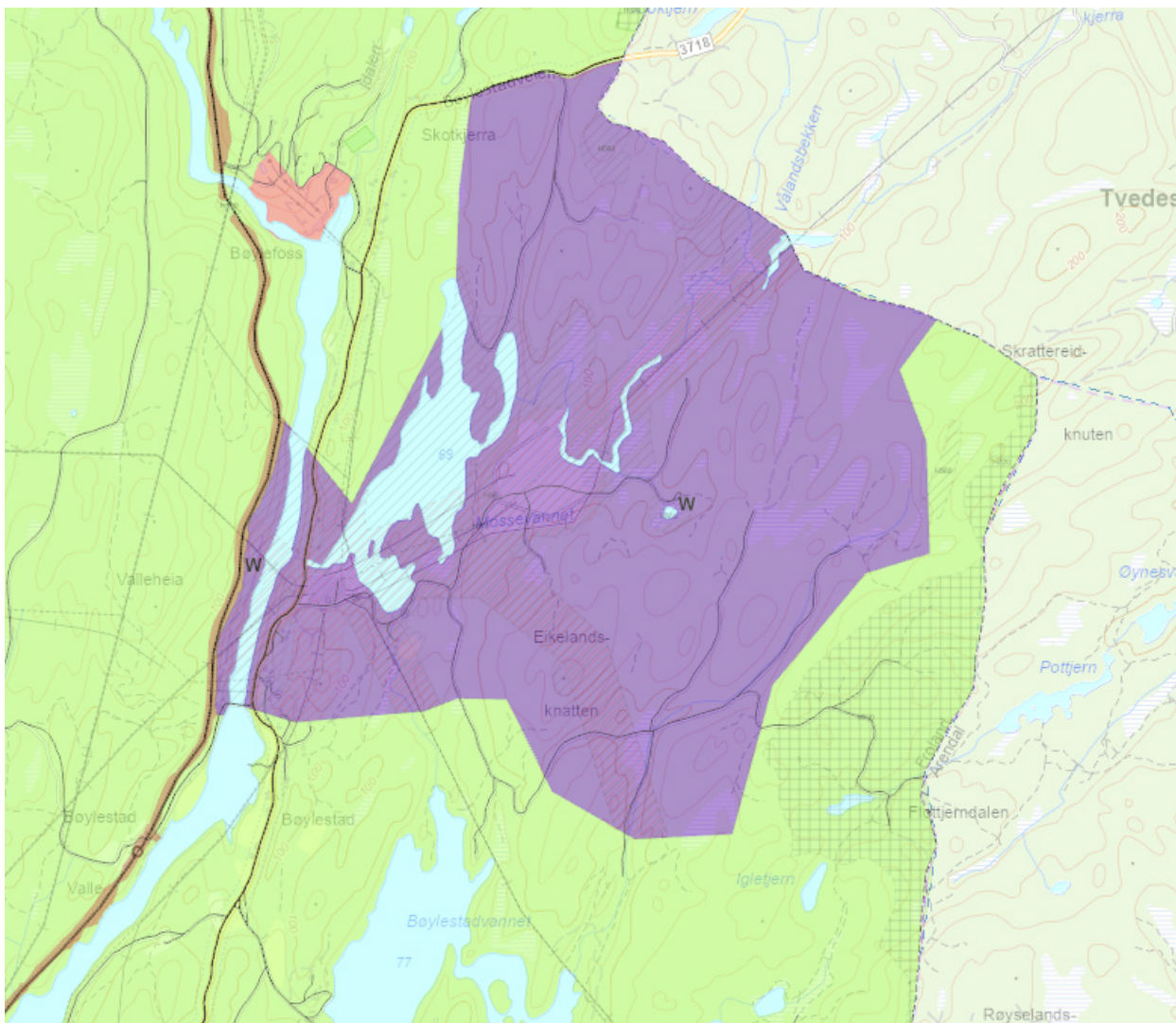
Godstrafikk på jernbanen

- Klimagassutslipp fra tungtransport > personbil i Arendalsområde
- Forventet økning av tungtransport

Bærekraftig batteriverdikjede

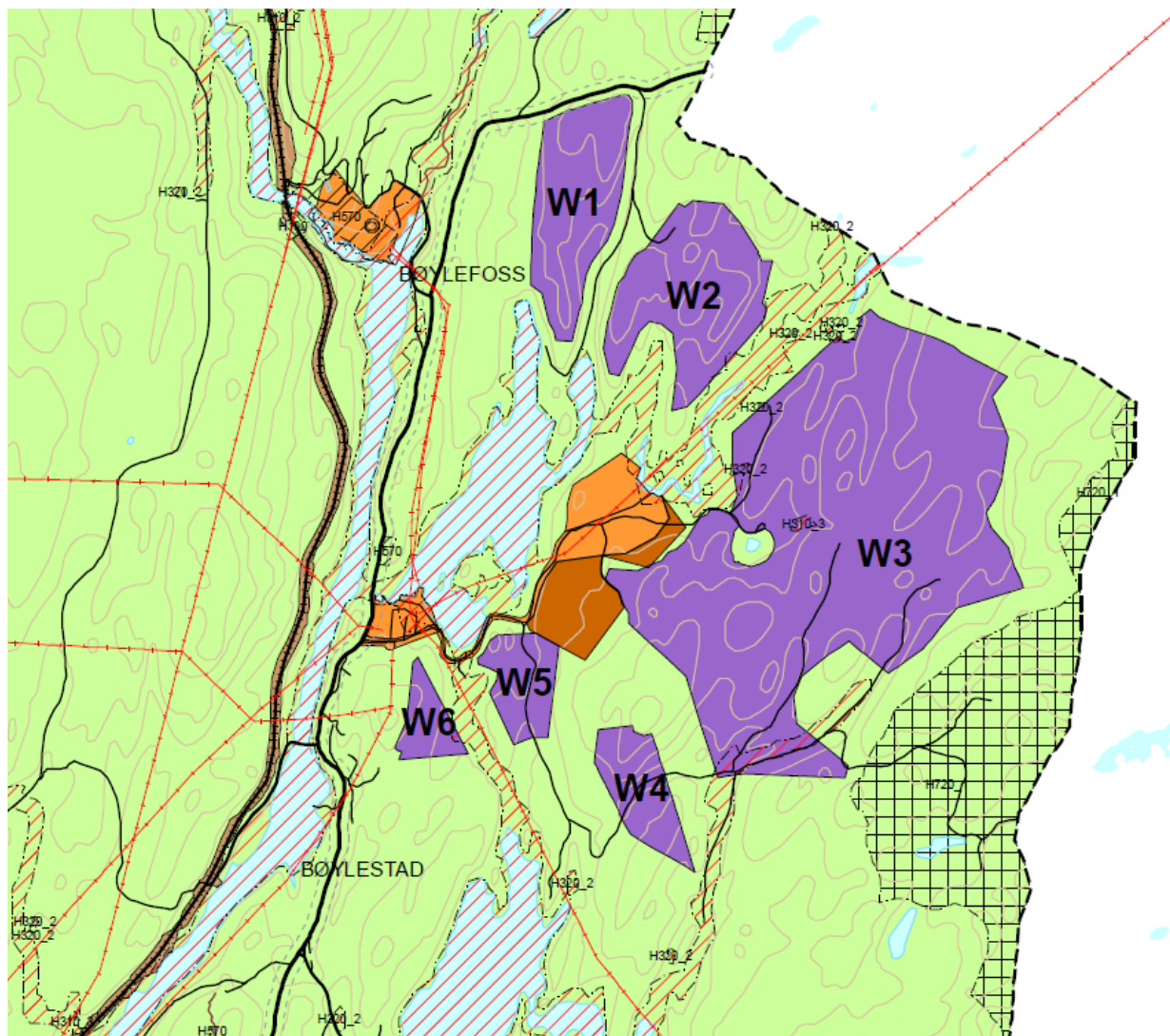
- Råstoffutvinning
  - Kiruna
  - Senja
  - Andre steder?
- Gjenvinning
  - Fredrikstad
- Alternativ Eksportvei

Planområdet - høringsforslag 16.06 ca. 4000 dekar

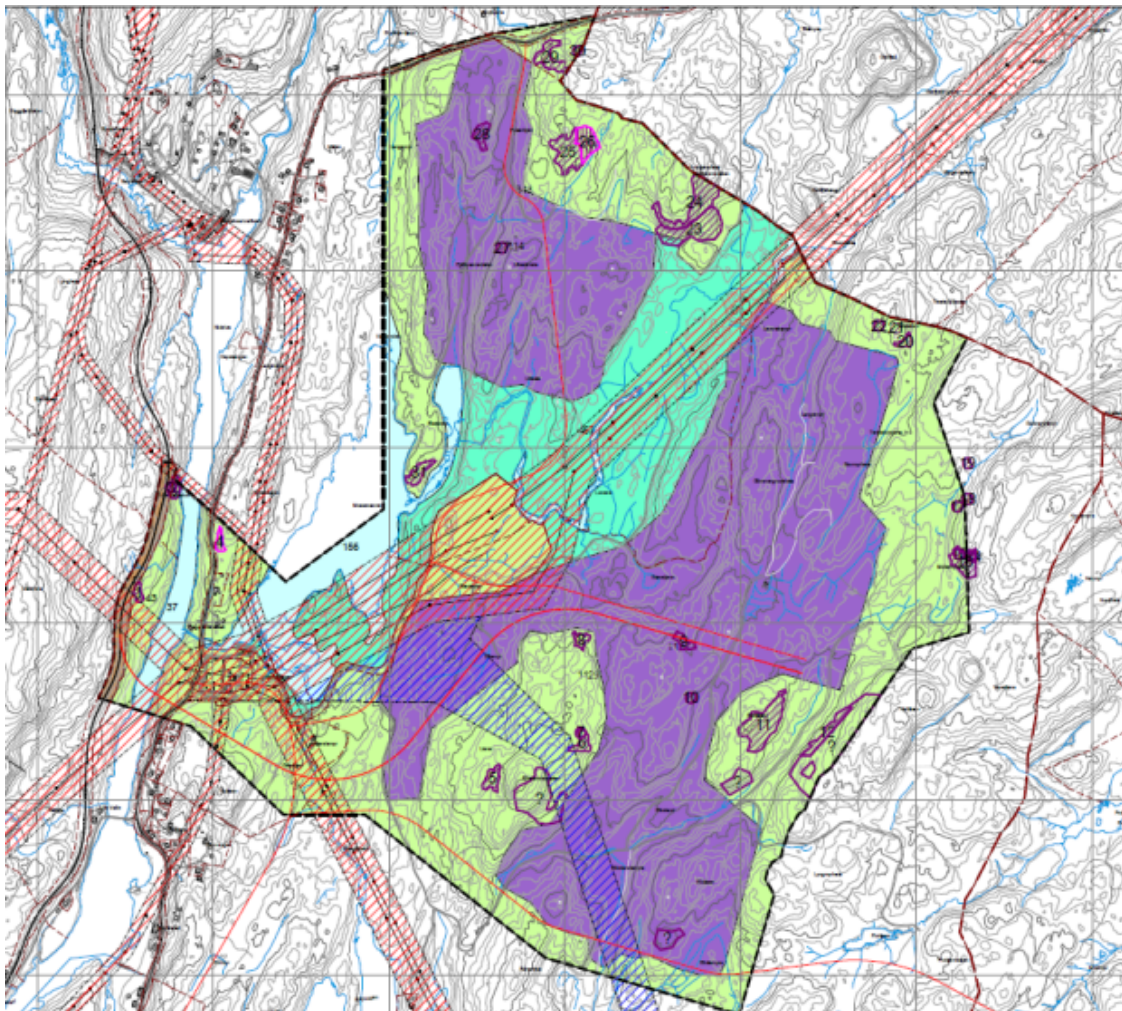

Planområdet - oversendt til meklingsmøte 12.01 ca. 1800 dekar

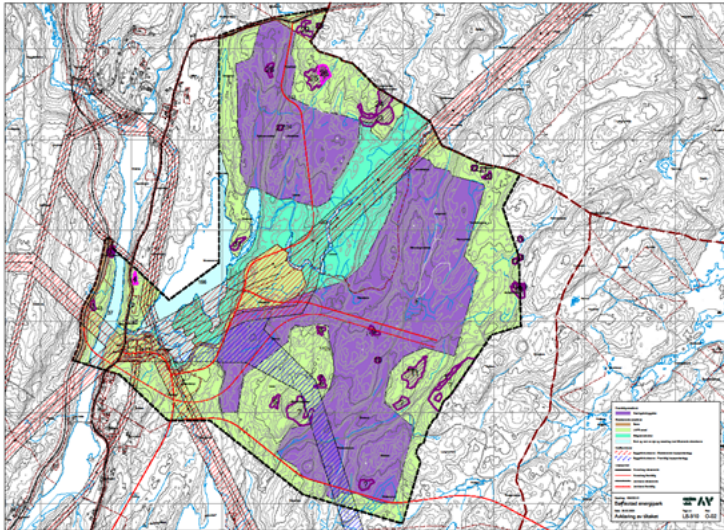

Planområdet - meklingsmøte 03.03 ca. 1600 dekar

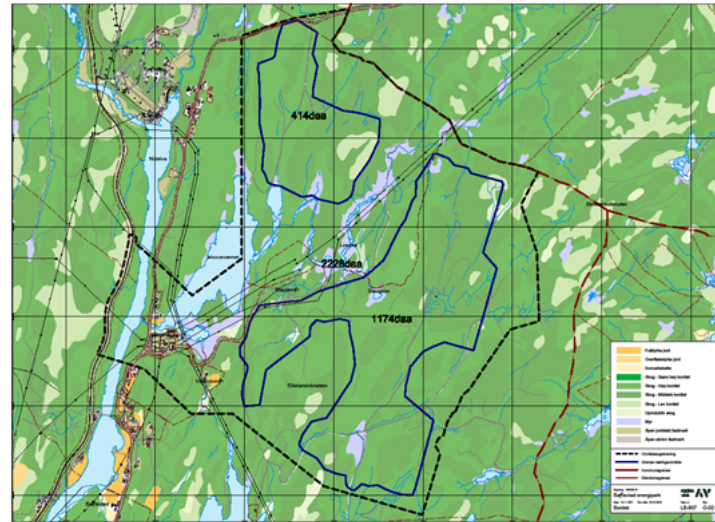

Planområdet og bonitet

Bøylestad Energiark

Asplan Viak

Arealoversikt - Bonitet

Kilde: Arealressurs-datasett ARS (Nibio)
Oppstilling innenfor avgrensning vist på tegning LB-907, versjon O-02 datert 22.02.2023

Arealtype	Næring nord	Næring sør	Delsum næring	(andel)	Øvrig areal	Sum
Fulldyrka jord	-	-	-	0,0%	6,2	6,2
Overflate dyrka jord	-	-	-	0,0%	-	-
Innomarksbeite	-	-	-	0,0%	-	-
Skog - Særs høy bonitet	-	-	-	0,0%	-	-
Skog - Høy bonitet	199,8	595,6	795,5	50,3%	891,1	1 686,6
Skog - Middles bonitet	172,0	512,7	684,7	43,1%	864,5	1 549,1
Skog - Lav bonitet	28,1	20,6	48,7	3,1%	15,7	121,1
Uproduktiv skog	-	-	-	0,0%	8,1	8,1
Myr	8,3	24,6	32,9	2,1%	143,5	176,3
Åpen jorddekt fastmark	-	0,3	0,3	0,0%	24,5	24,8
Åpen skrin fastmark	-	-	-	0,0%	8,3	8,3
Annnet (vann, vei etc.)	5,5	20,3	25,9	1,6%	209,6	235,4
Sum innen området	413,8	1 174,1	1 587,9	100,0%	2 226,1	3 814,0

Kommuneplanens arealdel

- Lokalpolitisk styring av kommuneplanen inkludert næringsarealene, tiltrekker seg de store batteriinvesteringer og gigafabrikkene (globalt)
- Legger opp til videre plansamarbeid med andre kommuner i regionen, andre regionale næringsaktører, fylkeskommunen, utbygger og investorer
- Stadfester regionen som kompetansesenter, forskningsmiljø og videre utvikling
- Annen infrastruktur
  - Strømnett
  - Jernbane
  - Havn
  - Hovedveinett
  - Bredbånd
  - Flyplass

Kommuneplanens arealdel

Mye arbeid gjenstår før industriplanene kan realiseres:

- Må ha en endelig vedtatt kommuneplan
- Utarbeidelse av kommunedelplan for adkomstvei og detaljregulering av næringsområdet
- Flere utredninger, konsekvensutredninger og tekniske planer
- Oppgradering av eksisterende vei og ny adkomstvei
- Andre rekkefølgekrav
- Finansiering
- mm

Samfunnsmessige konsekvenser

God helse og livskvalitet

Sikre og fremme god helse og livskvalitet for alle, uansett alder

God utdanning

Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle

Bærekraftige lokalsamfunn

Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

Samfunnsmessige konsekvenser

Debatthefte I – 2023

Evne og kraft til å bære

5 hovedsatsingsområder

- **Attraktive og livskraftige byer, tettsteder og distrikter**
- **Verdiskaping og bærekraft**
- Utdanning og kompetanse
- Transport og kommunikasjon
- Kultur

3 gjennomgående perspektiver

- **Næringsutvikling og samarbeid om nye arbeidsplasser**
- Levekår, likestilling, inkludering og mangfold
- Klima og miljø

- **Flere eldre gir økte helse- og omsorgsbehov**
- **Trangere økonomi krever tøffere prioriteringer**
- **Flere utenfor samfunns- og arbeidsliv**
- **Klima-, natur- og miljøutfordringene tiltar**
- Digitalisering i ulik fart og med ulik kraft
- Større risiko for uønskede hendelser
- Demokratiet utfordres fra flere hold
- **Vedvarende mangel på personell og kompetanse**

Samfunnsmessige konsekvenser

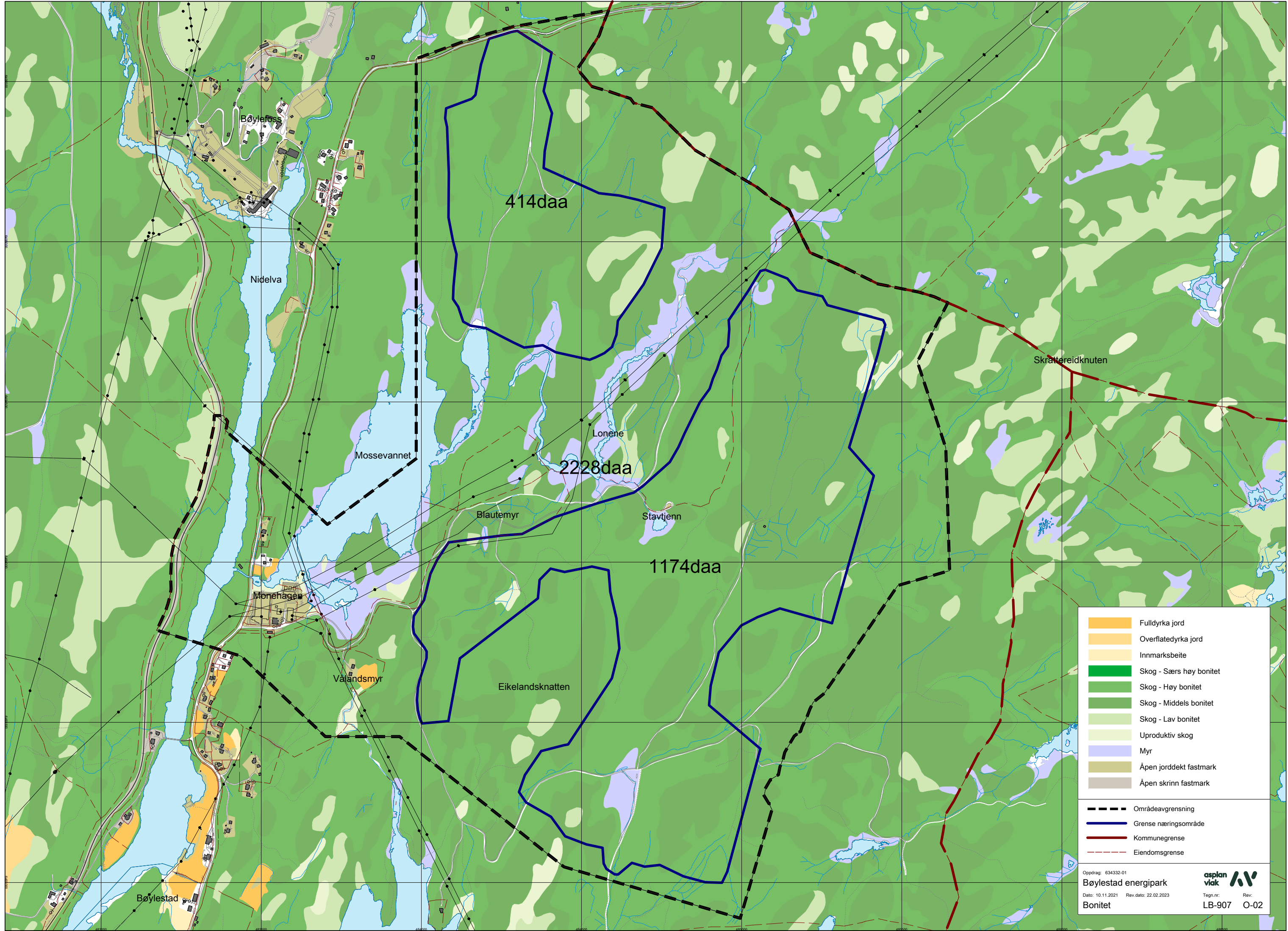
- Potensielt 700 arbeidsplasser på Bøylestad + mersysselssetting?
- Kan forvente sterk befolkningsvekst - områder er regulert
- Tilrettelegging for det grønne skiftet, omstilling synergier med regionens utvikling
- Økt verdiskapning i regionen

- Bidra til høyere yrkesdeltakelse - mer variert arbeidsmarked
- Høyere inntekts- og skattegrunnlag
- Bedre grunnlag for mobilitet og kollektivtransport
- Bedre grunnlag for god levestandard og finansiering av fremtidens velferd

- Positive virkninger for viktige samfunnsinteresser må avveies mot øvrige konsekvenser som Statsforvalteren beskriver i sin innsigelse.
- Froland kommune mener de positive konsekvensene er større enn de negative, og at avbøtende tiltak vil forsterke dette forholdet.

	Fulldyrka jord
	Overflatedyrka jord
	Innmarksbeite
	Skog - Særs høy bonitet
	Skog - Høy bonitet
	Skog - Middels bonitet
	Skog - Lav bonitet
	Uproduktiv skog
	Myr
	Åpen jorddekt fastmark
	Åpen skrinn fastmark

	Områdeavgrensning
	Grense næringsområde
	Kommunegrense
	Eiendomsgrense

Oppdrag: 634332-01
 Bøylestad energipark
 Tegn.nr: LB-907
 Rev: O-02
 Rev.dato: 22.02.2023
 Bonitet

Kilde: Arealressurs-datasett AR5 (Nibio)

Oppstilling innenfor avgrensning vist på tegning LB-907, versjon O-02 datert 22.02.2023

Arealtype	Næring nord	Næring sør	Delsum næring	(andel)	Øvrig areal	Sum
Fulldyrka jord	-	-	-	0,0 %	6,2	6,2
Overflatedyrka jord	-	-	-	0,0 %	-	-
Innmarksbeite	-	-	-	0,0 %	-	-
Skog - Særs høy bonitet	-	-	-	0,0 %	-	-
Skog - Høy bonitet	199,8	595,6	795,5	50,1 %	891,1	1 686,6
Skog - Middles bonitet	172,0	512,7	684,7	43,1 %	864,5	1 549,1
Skog - Lav bonitet	28,1	20,6	48,7	3,1 %	15,7	121,1
Uproduktiv skog	-	-	-	0,0 %	8,1	8,1
Myr	8,3	24,6	32,9	2,1 %	143,5	176,3
Åpen jorddekt fastmark	-	0,3	0,3	0,0 %	24,5	24,8
Åpen skrinn fastmark	-	-	-	0,0 %	8,3	8,3
Annet (vann, vei etc.)	5,5	20,3	25,9	1,6 %	209,6	235,4
Sum innen området	413,8	1 174,1	1 587,9	100,0 %	2 228,1	3 816,0

Mekling Froland kommune

Mekling – Bøylestad

Fredag 3.mars 2023

Statsforvalter Gina Lund

Statsforvalteren i Agder

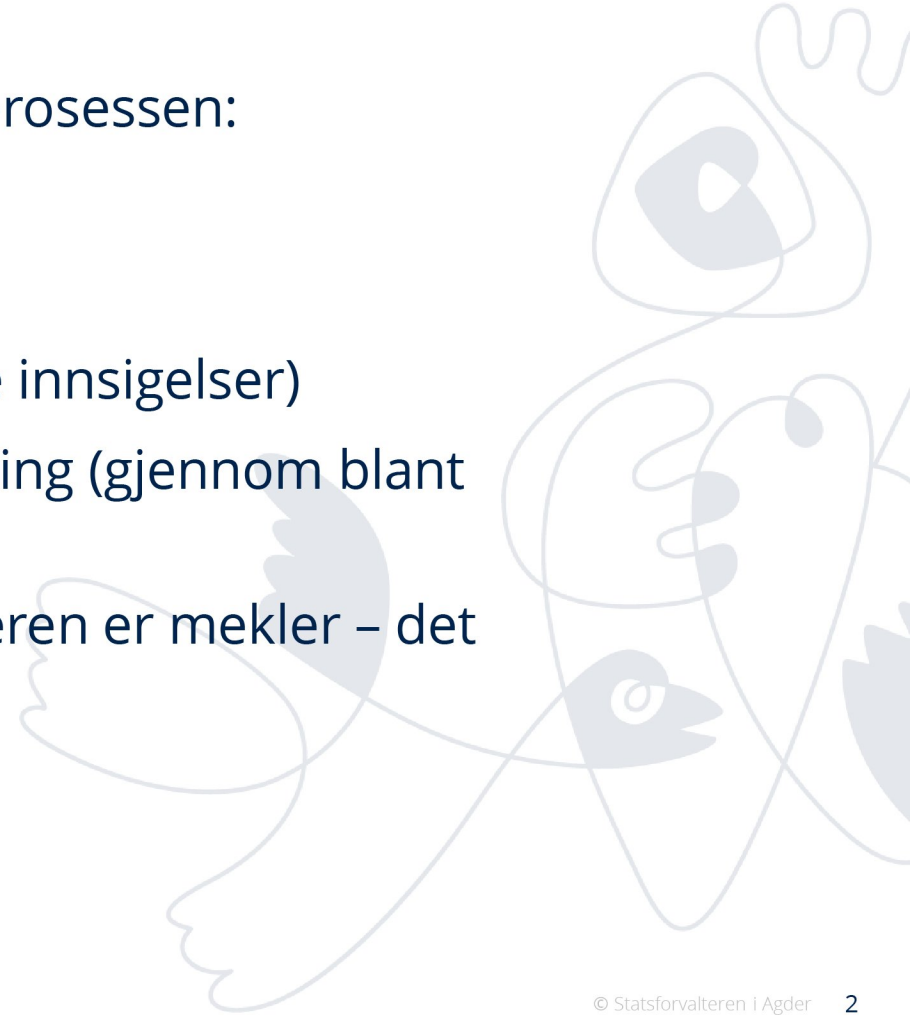
26.04.2023

Statsforvalterens roller

Statsforvalteren har flere roller i planprosessen:

- Innsigelsesmyndighet
- Samordningsmyndighet (samordne innsigelser)
- Bidra til løsning av konflikt før mekling (gjennom blant annet administrative dialogmøter)
- Gjennomføre mekling (statsforvalteren er mekler – det innebærer ikke inhabilitet)

Løsning av innsigelser

Innsigelser kan løses på flere måter :

1. Imøtekommes i sin helhet av kommunen/fracfalles av innsigelsesorganet
2. Kommunen og statsforvalteren/innsigelsesorganet enes om omforent løsning
3. Mekling

Mekling

- Ordningen med mekling følger av pbl. § 5-6.
- Meklingen skal foretas av statsforvalteren, eventuelt med nødvendig planfaglig bistand fra fylkeskommunen
- Det skal som den klare hovedregel gjennomføres mekling – unntaksvis og i helt spesielle tilfeller kan mekling unnlates

Formålet med mekling

- Komme frem til en løsning som innebærer at planen kan vedtas med rettsvirkning
- Mekling kan også bidra til sakens opplysning, både for kommune/bystyre og departement

Mekling betyr ikke å «møtes» på halvveien

- For å oppnå meklingsresultat må minst en av partene ha noe å gå på/noe å gi
- Statsforvalteren har ansvaret for at det endelige resultatet er i tråd med lov, forskrift, statlige retningslinjer og føringer

Saksforberedelse i kommunen etter mekling

- Planen med meklingsresultat bringes inn for kommune/bystyre
- Faglige innvendinger fra berørte myndigheter vil være en viktig del av kommunens beslutningsgrunnlag
- I saksfremlegget må det redegjøres for behandlingen av innsigelsene
- Dersom enighet under meklingen: Kommunen fatter planvedtak med rettsvirkning
Unntak: Endring som krever ny høring/offentlig ettersyn

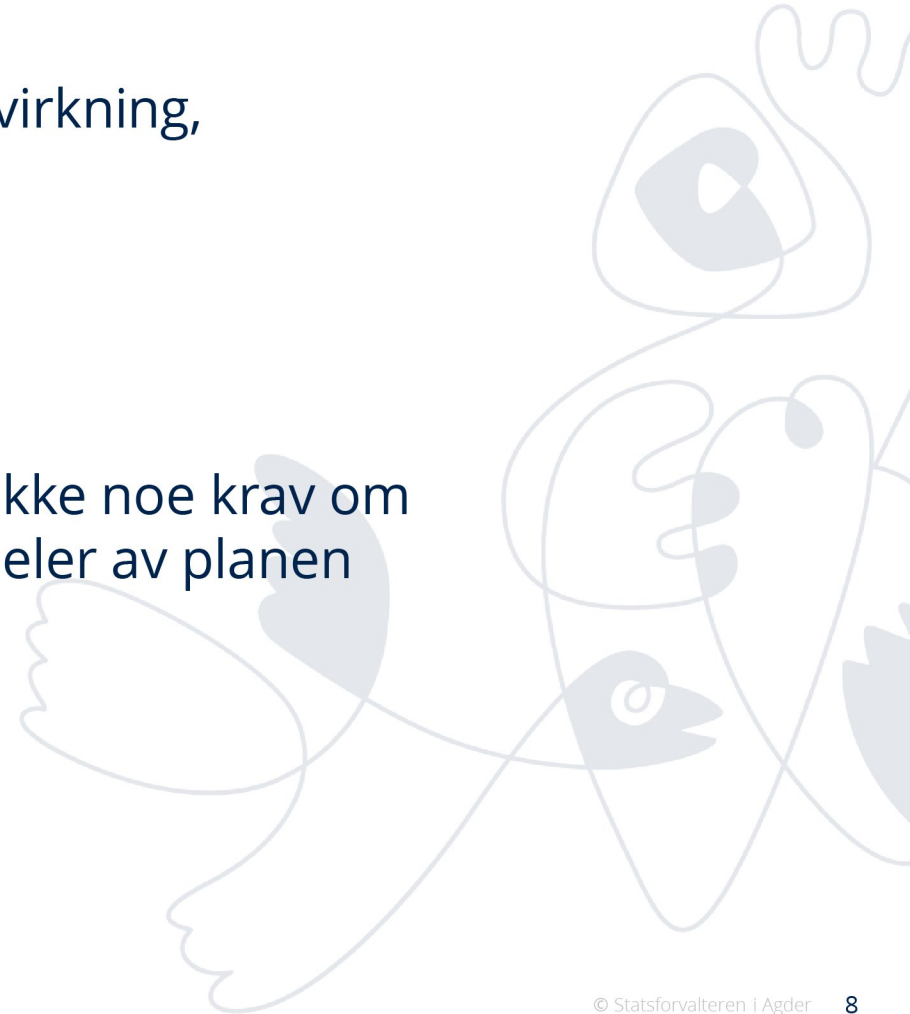

Oversendelse til KDD

- Planvedtak i kommunen er da uten rettsvirkning, eventuelt med delvis rettsvirkning
- Mulige utfall:
  1. Innsigelsen avskjæres
  2. Planen godkjennes
  3. Planen godkjennes m/endringer: Ikke noe krav om at endringene knytter seg seg til deler av planen det er fremmet innsigelse mot
  4. Planen godkjennes ikke

Mekling

Kommuneplanens arealdel - Froland
Statsforvalterens innsigelse

Fredag 3. mars, Arendal

Miljøverndirektør Ingunn Løvdal

Statsforvalteren i Agder

26.04.2023

Bøylestad

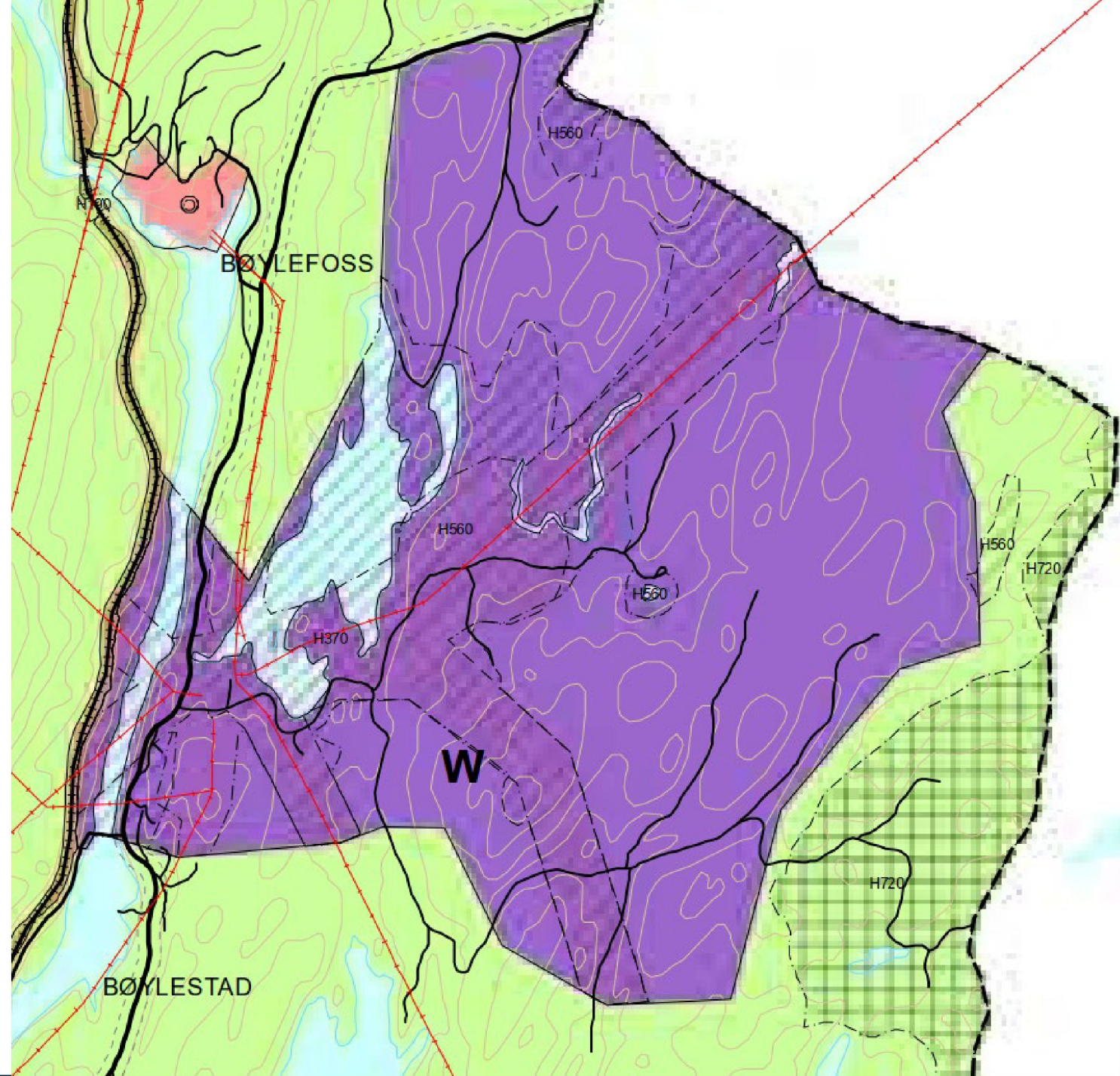
- 4000 dekar

=

4 * Trevann

eller

ca. 600 fotballbaner

2019: Regjeringen bestemte at:

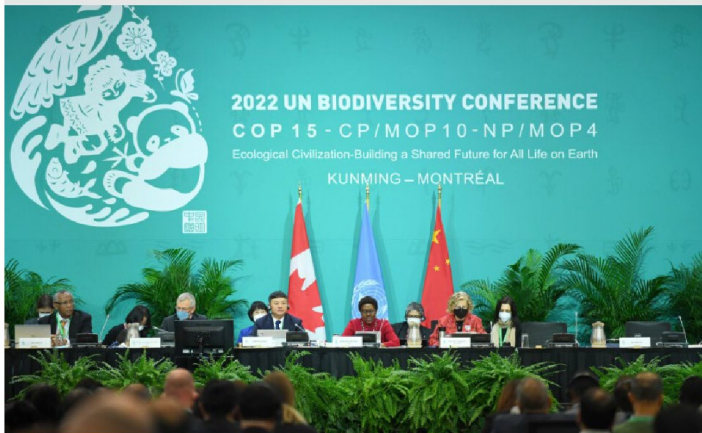

- Bærekraftmålene er det politiske hovedsporet for å ta tak i store nasjonale og globale utfordringer.
- Arealplanlegging er et viktig virkemiddel for å oppnå bærekraftmålene.
- Derfor: viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

Natur- og klimakrisen: nasjonale føringer og krav i endring

- COP 27 – 55% utslippskutt innen 2030
- Montreal-avtalen – 30 by 30 og all natur skal forvaltes bærekraftig + restaurere 15% av degradert natur
- EUs grønne giv – krav om dokumentert bærekraftig arealbruk
- KU-forskrift og tilhørende nasjonal metodikk
- T-2/16 – miljøforvaltningens praksis innsigelser - revidert februar 2021

Nasjonale forventninger til kommunal planlegging 2019-2023

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023

Vedtatt ved kongelig resolusjon 14. mai 2019

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

- kunnskapsbasert planlegging
- vektlegger å redusere utslipp av klimagasser, inkludert utslipp fra arealbruksendringer
- bruker oppdatert kunnskap om forventede klimaendringer og konsekvenser i planleggingen.
- identifiserer og tar hensyn til viktig naturmangfold, friluftslivsområder, overordnet grønnstruktur, kulturmiljø og landskap i planleggingen. Samlede virkninger tas hensyn til.
- ivaretar vassdragenes bruks- og verneverdier i sin planlegging.

Statlige planretningslinjer for bolig – areal og transportplanlegging

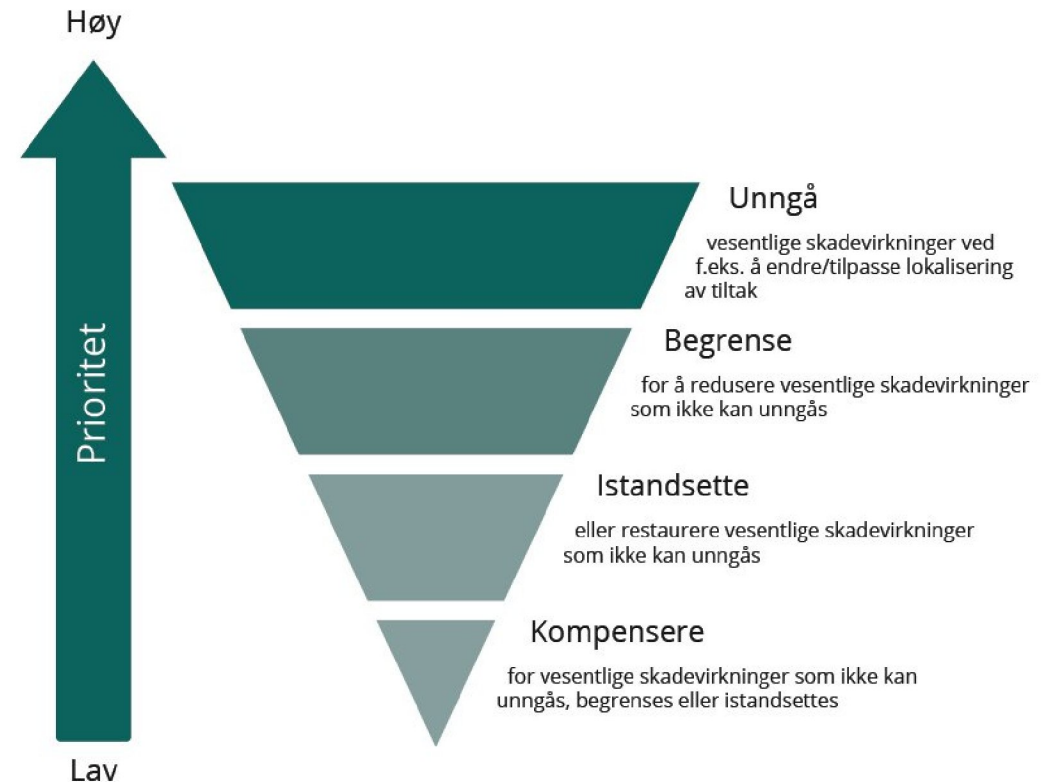
- Redusere transportbehovet
- Legge til rette for klima- og miljøvennlig transport
- Potensialet for fortetting og transformasjon bør utnyttes før nye utbyggingsområder tas i bruk
- Styrke sykkel og gange
- Hensyn til viktig naturmangfold

Tiltakshierarkiet

Skal legges til grunn for å unngå vesentlige skadevirkninger for miljø og samfunn

Politiske strategier og visjoner

- helhetlig regional planlegging
- unngå unødvendig tap av viktig natur
- unngå økte klimagassutslipp
- gjenbruk av «gråareal» fremfor nedbygging av intakt natur er vesentlig for å ivareta bærekraft.
- tilgang til transportløsninger som minimerer klimagassutslipp og påvirkning på natur er nødvendig for å sikre bærekraft

Innsigelse fremmet 23.09.2022

Statsforvalteren i Agder fremmer med hjemmel i pbl. § 5-4 innsigelse til innsigelse til følgende forhold i planen:

Lokalisering av næringsområde på Bøylestad.

- Lokaliseringen er etter vår vurdering i strid med
  - SPR for BATP, punkt 4.1 og 4.2
  - Areal- og transportplanen for arendalsregionen
  - nasjonale føringer for ivaretagelse av viktig naturmangfold

Statlige planredningslinjer for bolig, areal og transport

Areal og transportplan for Arendalsregionen

4.2: «utbyggingsmønster og transportsystem må samordnes, blant annet for at transportbehovet kan begrenses og det legges til rette for klima- og miljøvennlige transportformer»

Konflikt med Bøylestadområdet:

- I hovedsak bilbasert – 750 (?) arbeidsplasser
- Ca. 10 km til større veier
- Svak kollektivdekning
- Motvirker 0-vekstmålet
- Ikke i tråd med ABC-prinsippet
- Mangler vurdering av kost-nytte ved å flytte kraften

Naturmangfold

- Større, intakt naturområde: funksjonsområde for arealkrevende arter
- Rødlista naturtype (status sårbar VU): lågurt-eikeskog (moderat/høy kvalitet)
- Flere hule eiker (utvalgt naturtype)
- Flere rødlistearter
- Myrområder: naturmangfold, økosystemtjenester, karbonrik mark

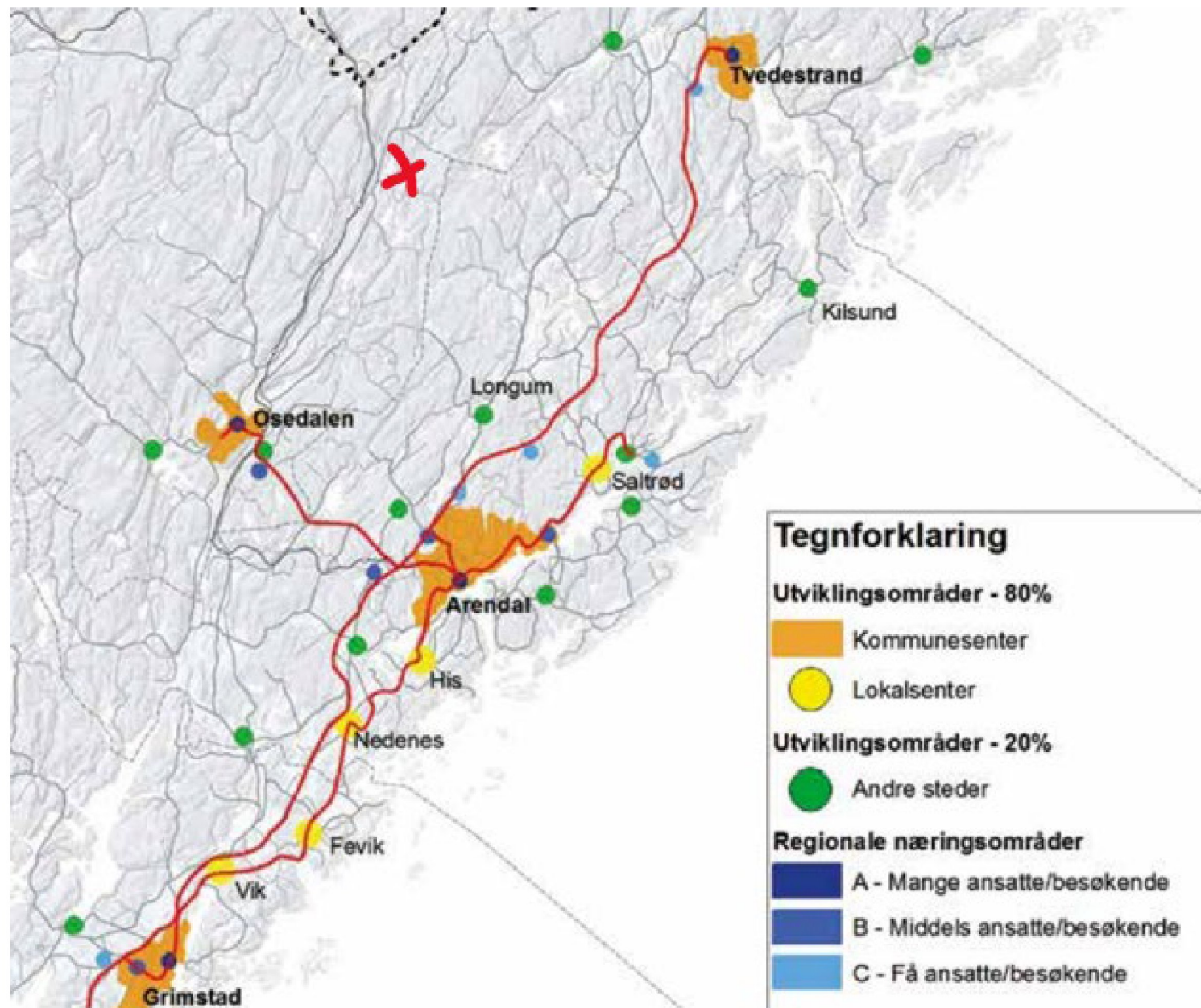

Vår konklusjon:

- ikke bærekraftig
- uegnet lokalisering i en regional kontekst

Kunnskapsgrunnlag – SF sin vurdering

Svært mangelfullt:

- tilførselsvei
- kjølevann
- 1800 av totalt 4000 dekar bygges ut – hvor/hvordan?
- hensynssone H560 uten bestemmelser/retningslinjer
- ingen bindende føringer for detaljplan
- risiko for sulfidholdig fjell + sårbare vassdrag m/laks
- UNNGÅ? alternativ lokalisering regionalt er ikke vurdert

Konsekvensutredning

- Gjennomgående: en rekke metodiske feil og mangler, samt løse påstander
- Naturmangfold: avgrensning, verdisetting og påvirkningsgrad
- Støy: anleggsfase mangler, driftsfase ikke hensyn til trafikk, lasting/lossing
- Underestimerer og underkommuniserer påregnelig klimagassutslipp
- Samla virkninger er ikke vurdert

KU-plikten er ikke oppfylt – men ikke avgjørende for innsigelse

Vurderinger av konsekvens		Nullalternativet	Bøylestad
Klima- og miljøtema	Naturmangfold	0	Noe negativ konsekvens
	Landskap	0	Ubetydelig konsekvens
	Kulturmiljø	0	Ubetydelig konsekvens
	Friluftsliv	0	Noe negativ konsekvens
	Forurensing	0	Ubetydelig konsekvens
	Klimagassutslipp	0	<
Supplerende vurderinger	Begrunne vektleggingen av Naturmangfoldet	Funn av truet plante arter med forvaltningsinteresse og som samsvarer med vekstgrunnlaget, ligger i kant av planområde. Funn av truet dyre arter (vipe) med forvaltningsinteresse og som samsvarer med vekstgrunnlaget (våtmarksområde), ligger i nordgående kraftlinje. Mossevannet og strandsonen forutsettes ikke utbygget. I detaljplanlegging må disse områdene skjermes for utbygging. Øvrige funn av truet arter med forvaltningsinteresse (planter), samsvarer ikke med områdets vekstområde. Det er enkelt funn uten formeringsmulighet.	
	Begrunne vektleggingen av Landskapet	Dyrkbar mark/fulldyrka jord ligger tett opp etter eksisterende bebyggelse og/eller sørgående kraftlinje. Myrdrag/våtmarksområdet ligger i nordgående kraftlinje. I detaljplanlegging forutsetter at myrdraget/våtmarksområde kun berøres av tverrgående veiforbindelse mellom området nordvest – Sørøst, og at dyrkbar mark/fulldyrket jord skjermes for utbygging.	
	Begrunne vektleggingen	Tømmerfløting/vannvei er som følge av hensyn til	

Begrunne vektleggingen av forurensing

Vannveien er sårbar for forurensing. Utfordring under utbygging er endring av grunnmasser fra anaerob til aerob nedbrytningsprosess (mindre myrer). Næringsvirksomheten vil foregå innendørs og vil ikke påføre forurensing i form av lyd eller luft. Brukes vannet til kjølevann for produksjonsprosessen, er utslippsvannet utsatt for temperaturendring og eventuell kjemikaltilsetning. Det må det gjøres avbøtende tiltak på.

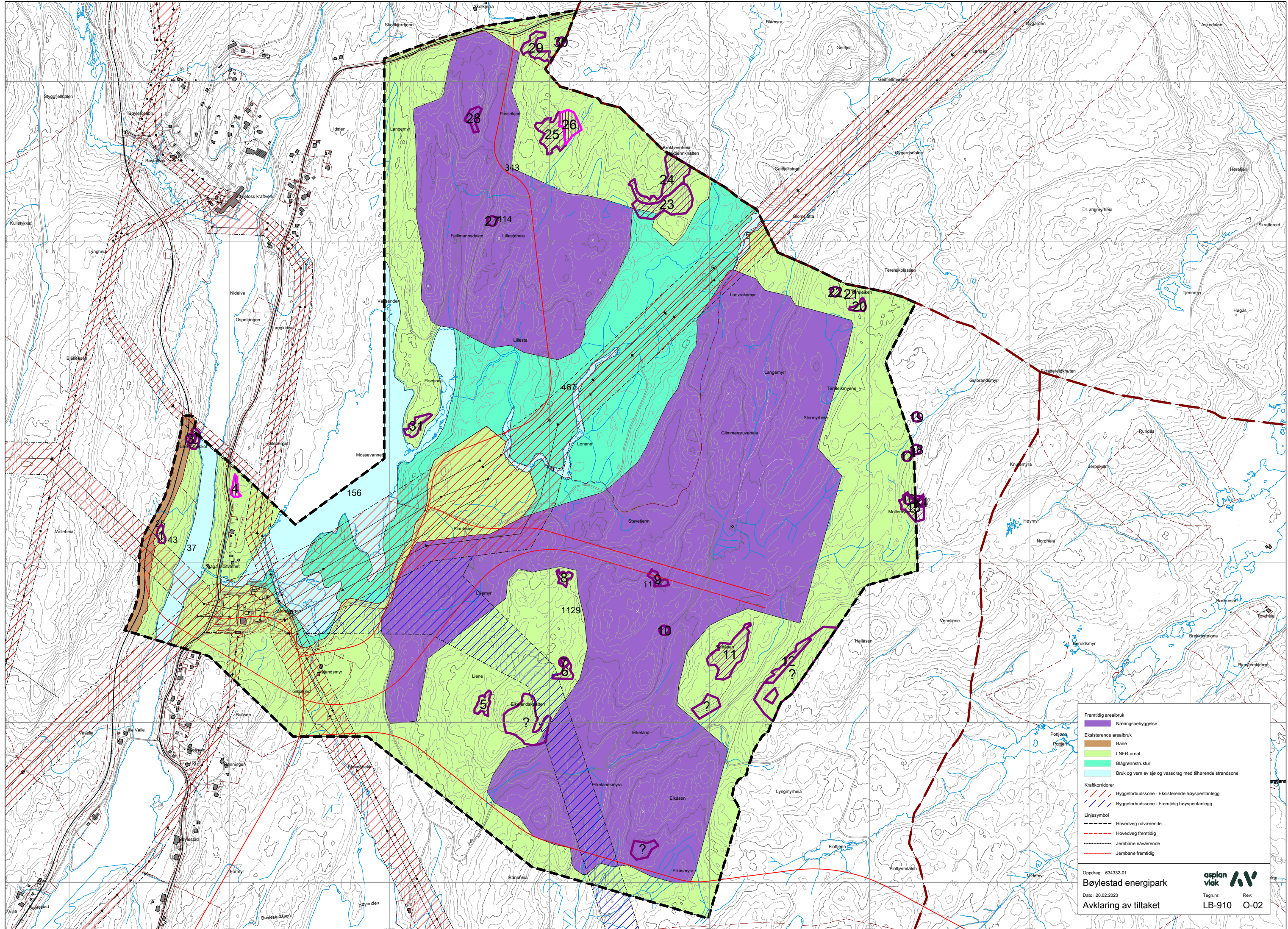
Takk for oppmerksomheten!

Statsforvalteren i Agder

Facebook Statsforvalteren i Agder
Nettside statsforvalteren.no/agder

	Fremtidig arealbruk
	Næringsbebyggelse
	Eksisterende arealbruk
	Bane
	LNFR-areal
	Blågrønnstruktur
	Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone
	Kraftkorridorer
	Byggeforbudsone - Eksisterende høyspentanlegg
	Byggeforbudsone - Fremtidig høyspentanlegg
	Linjesymbol
	Hovedveg nåværende
	Hovedveg fremtidig
	Jernbane nåværende
	Jernbane fremtidig

Oppdrag: 634332-01
 Bøylestad energipark
 Dato: 20.02.2023
 Avklaring av tiltaket

Tegn.nr: LB-910
 Rev: O-02

Froland kommune

Frolandsveien 995
4820 FROLAND

Saksbehandler, innvalgstelefon

Monica Bjørkholt Breive, 38 17 62 55

Oversendelse av meklingsprotokoll – kommuneplan Froland

Vi viser til meklingsmøte avholdt den 3. mars 2023, og e-post korrespondanse om innholdet i meklingsprotokollen.

Vedlagt oversendes endelig protokoll fra meklingen.

Med hilsen

Gina Lund

Monica Bjørkholt Breive
ass. avdelingsdirektør
Justis- og vergemålsavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Presentasjon mekling Statsforvalter.pdf
- 2 Meklingsprotokoll Bøylestad
- 3 Presentasjon Froland
- 4 _Avklaring_av_tiltaket
- 5 634332-01 Arealoppstilling AR5 Bonitet_2023-02-22
- 6 _Bonitet

Mottakere:

Agder fylkeskommune
Froland kommune

Postboks 788 Stoa
Frolandsveien 995

4809 ARENDAL
4820 FROLAND

